

DECIZIE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat, Dumitru Mardari,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Zelenschi Angela, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunal Trușeni, intervenienți accesorii Angela Zelenschi, Elena Enake și Dmitry Enake cu privire la contestarea în parte a actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Trușeni, intervenienți accesorii Angela Zelenschi și Elena Enake cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform art. 67 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, la solicitarea Angelei Zelenschi, a efectuat controlul, sub aspectul legalității, a deciziei Consiliului comunal Trușeni nr. 07.6 din 16 noiembrie 2007 „Cu privire la vânzarea-cumpărarea loturilor de teren agricol în întovărășirile pomilegumicole” și a constatat că actul administrativ în partea vânzării-cumpărării lotului nr. 53A, cu suprafața de 0,0120 ha Elenei Enake contravine legislației în vigoare.

Menționează că, la 14 aprilie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat Consiliului comunal Trușeni notificarea nr. 1304/OT4-787, prin care a solicitat abrogarea deciziei menționate, însă ultimul nu a examinat notificarea și nu a prezentat răspuns în termenele stabilite de lege.

Consideră că decizia Consiliului comunal Trușeni nr. 07.6 din 16 noiembrie 2007 în partea vânzării-cumpărării lotului nr. 53 A, cu suprafața de 0,0120 ha, Elenei Enache contravine legislației în vigoare și, anume, prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, ale art. 75 alin. alin. (1)-(3) din Legea privind administrația publică locală, ale art. 10 alin. (2) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și ale art. 296 alin. (4) din Codul civil.

Susține că în rezultatul examinării actelor anexate la solicitarea Angelei Zelenschi, s-a constatat că terenul cu suprafața de 0,0120 ha, amplasat în ÎP „Victoria”, înstrăinat Elenei Enake, este format din contul drumului, astfel, fiind încălcate prevederile legale menționate.

Solicită anularea deciziei Consiliului comunal Trușeni nr. 07.6 din 16 noiembrie 2007 „Cu privire la vânzarea-cumpărarea loturilor de teren agricol în întovărășirile pomilegumicole” în partea vânzării-cumpărării terenului cu suprafața de 0,0120 ha, amplasat în ÎP „Victoria”, Elenei Enake.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 23 februarie 2016 a fost atras în proces Dmitry Enake în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 iunie 2016 acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

La 14 iulie 2016 și 27 septembrie 2016, în termenul prevăzut de lege, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

La 18 august 2016, în termenul prevăzut de lege, Angela Zelenschi a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016, au fost respinse apelurile declarate de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și Angela Zelenschi și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 27 iunie 2016.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, este evident că Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat notificarea și a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenelor prevăzute lege și nu a solicitat repunerea în termen.

La fel, instanța de apel a indicat că, prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca fiind depusă în afara termenului prevăzut de lege, iar argumentele invocate de către apelantul-reclamant și apelantă-intervenient accesoriu în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate, considerând că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 17.02.2017, Angela Zelenschi a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 iunie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată în ceea ce ține de modalitatea de efectuare a controlului administrativ a actelor.

La data de 11.04.2017, intervenienți accesorii, Elena Enake și Dmitry Enake, au depus referință la recursul declarat de Angela Zelenschi solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil cu respingerea acestuia.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Zelenschi Angela a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la adoptarea deciziei contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 15 iunie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Trușeni, intervenienți accesorii Angela Zelenschi și Elena Enake solicitând anularea deciziei Consiliului comunal Trușeni nr. 07.6 din 16 noiembrie 2007 „Cu privire la vânzarea-cumpărarea loturilor de teren agricol în întovărășirile pomilegumicole” în partea vânzării-cumpărării terenului cu suprafața de 0,0120 ha, amplasat în ÎP „Victoria”, Elenei Enake.

Instanța de fond a respins acțiunea ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție, soluție menținută de instanța de apel care a respins apelurile declarate de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și Angela Zelenschi.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ilegală decizia instanței de apel pornind de la următoarele.

Potrivit art. 67 alin. (1) din Legea nr.436 privind administrarea publică locală, orice persoană fizică sau juridică ce se consideră vătămată într-un drept al său printr-un act administrativ emis de o autoritate a administrației publice locale poate solicita oficiului teritorial al Cancelariei de Stat controlul legalității actului. Alin. (3) al aceluiași articol stabilește că, în termen de 30 de zile de la data primirii cererii, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat va lua una din următoarele decizii: a) declanșarea procedurii controlului de legalitate, prevăzute la art.68; b) respingerea cererii și încunoștințarea solicitantului, cu indicarea motivelor respingerii.

Conform art. 68 din Legea nr. 436 privind administrarea publică locală, (1) în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerînd modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială. (2) În cazul exercitării controlului obligatoriu al legalității, sesizarea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat trebuie făcută într-un termen de 30 de zile de la data primirii copieii de pe act. (2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administrației publice locale în termen de: a) 30 de zile de la data

includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu și facultativ; b) 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administrației publice locale sau de persoana vătămată. (3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. (4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Reține Colegiul că, cererea de chemare în judecată a fost depusă în temeiul art. 67 alin. (1) (controlul solicitat de persoanele vătămate) din Legea nr. 436 privind administrarea publică locală.

Mai reține Colegiul că, în urma acestei cereri, Oficiul Teritorial Chișinău a Cancelariei de Stat având acoperirea dispozițiilor art. 67 alin. (3) lit. a) din legea numită a dispus declanșarea procedurii de verificare a legalității actului invocat.

Astfel, constată Colegiul că, după respectarea procedurii prealabile, prevăzute de art. 68 din legea menționată supra, Oficiul Teritorial Chișinău a Cancelariei de Stat prin cerere de adresare în judecată a solicitat anularea, în parte, a deciziei Consiliului comunal Trușeni nr. 07/6 din 16.11.2007.

Respectiv, conchide Colegiul că, decizia recurată este una ilegală și urmează a fi casată pe motiv că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Statuează Colegiul că, instanța de apel pentru a respinge cererea de apel a făcut uz de normele art. 64 alin. (1) lit. a), lit. c) și alin. (2) „controlul obligatoriu” (din oficiu) al actelor administrației publice locale din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrarea publică locală.

Or, stabilește Colegiul că, aceste norme nu sunt relevante speței în cauză, deoarece potrivit circumstanțelor de fapt controlul actului administrativ a fost solicitat de către persoana vătămată.

Pornind de la aceste circumstanțe, Colegiul apreciază că, speței sunt aplicabile dispozițiile art. 61 alin. (4), art. 67 alin. (1) și alin. (3) lit. a) și art. 68 din Legea 436/2006 privind administrația publică locală (controlul solicitat la cererea persoanei vătămate).

Concluzionând Colegiul conchide că, controlul administrativ se efectuează din oficiu sau la cerere, în contrasens cu circumstanțele de fapt, instanța de apel a aplicat normele valabile pentru modalitatea contestării actului *din oficiu* în loc să aplice normele relevante pentru procedura de contestare a actului *la cererea* „persoanelor vătămate”.

Toate aceste circumstanțe constituie un aspect determinant în justa soluționare a litigiului, deoarece instanța de apel urma să se expună asupra fondului apelului prin prisma verificării legalității soluției instanței de fond.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit va admite recursul

declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, întru verificarea tuturor circumstanțelor menționate.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Zelenschi Angela.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunal Trușeni, intervenienți accesorii Angela Zelenschi, Elena Enake și Dmitry Enake cu privire la contestarea în parte a actului administrativ și cauza se remite la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

Judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea